

Wouter Stapel

Het speelveld in onze sector verandert. Enkele voorbeelden: Er wordt meer samengewerkt en in die samenwerkingsverbanden wordt meer zelf gedaan. De formatie voor Riolering en Stedelijk water binnen adviesbureaus is fors gekrompen en het aantal ZZP'ers is toegenomen. Wat betekent dat voor nu en later?

Veranderend speelveld

We hebben de afgelopen decennia veel bereikt. Onze afvalwaterinfrastructuur is van een hoog niveau en tegenwoordig een gigantisch kapitaal. Intussen wordt de opgave waar we voor staan er niet kleiner op. De klimaatverandering vraagt om meer robuustheid en meer samenhang tussen riolering, waterbeheer en openbare ruimte. Dat is geen sinecure.

Maatwerk is Mensenwerk

Goede keuzes maken voor onze opgaven is telkens maatwerk. Daar is, naast veel afstemming met andere werkvelden, kennis en ervaring voor nodig. Veel ervaringskennis zal de sector de komende jaren echter verlaten. Een groot deel van onze vakwereld is de vijftig immers al ruimschoots gepasseerd. De instroom van nieuwe collega's loopt hier niet mee in de pas. Bij veel gemeenten is er door bezuinigingen geen ruimte om de formatie uit te breiden of zelfs in stand te houden. Adviesbureaus - van oudsher een belangrijke kraamkamer voor nieuwe vakmensen - hebben de afgelopen jaren nauwelijks nieuwe collega's aangenomen en opgeleid. Bij opleidingen is riolering nog steeds geen populair vak.

Kennis heeft massa nodig

De hoge eisen die we aan het afvalwatersysteem stellen - zowel technisch als qua kosten - vragen om kennis:

- Kennis die wordt opgedaan tijdens de opleiding;
- Kennis die tijdens het werk groeit door ervaring en leren van anderen;
- Nieuwe kennis die door theoretisch en praktijkonderzoek wordt vergaard.

Er is massa nodig om die kennis te vergaren en in stand te houden. Daarbij is niet alleen diepgang, maar vooral ook de verbinding met aanpalende kennisvelden (onder andere gemalen, persleidingen, afvalwaterzuivering, watersysteem, openbare ruimte en energie) belangrijk.

Kansen en zorgen

De veranderingen in het speelveld bieden kansen, maar baren mij ook zorgen.

- De nauwere samenwerking tussen gemeenten en waterschap creëert extra massa. Aanwezige kennis kan beter worden benut en samen ben je sterker om ontbrekende kennis en expertise van buiten te betrekken.
- De krimp van de grotere adviesbureaus op het werk-

veld Riolering en Stedelijk water verkleint bij hen de massa voor onderzoek en kennisontwikkeling.

- Voor eenpitters is het een forse uitdaging hun kennis actueel te houden en vooral ook om die te verbinden met (ontwikkelingen in) andere kennisvelden.

Kiezen voor nu of later?

Onderzoek door gedragswetenschappers toont telkens weer aan dat er een discrepantie zit tussen onze keuzes voor de korte termijn en onze wensen voor de lange termijn. Rationeel zijn we goed in staat om te bedenken wat op langere termijn goed voor ons is, maar bij een keuze voor 'nu' geven andere overwegingen vaak de doorslag. Dat geldt voor al het lekkers dat we, vooral ook in deze decembermaand, moeilijk kunnen laten liggen, maar ook voor de keuzes die we in ons werk maken. Hoe vaak denken of zeggen we niet: "Ik weet dat het belangrijk is, maar ... nu even niet?"

Goede voornemens

Veranderingen bieden kansen. De kunst is om dáár op te focussen. Terug naar het oude speelveld in onze sector is geen optie en ook niet gewenst. Dan zouden we belangrijke verworvenheden weer kwijt raken. De kunst is om goede dingen te behouden of te vervangen door betere. Om daarbij een goede balans te vinden tussen korte- en lange-termijn doelen. Om te zorgen dat we ook straks voldoende kennis, ervaring en capaciteit in de sector hebben. Het aanwezige engagement en de kracht die nieuwe samenwerkingen bieden zullen daarbij helpen. Het vraagt echter ook dat we niet altijd voor de makkelijkste weg kiezen. Daar hebben we elkaar bij nodig. Een mooi voornemen voor 2015. ■

